

Hvad Danmarks skal arbejde for ved Biodiversitetskonventionens partskonference, COP 10 i Japan, oktober 2010.

Holdninger og input fra 92-gruppen, september 2010

Prioritering af en ny strategisk plan er vigtig

I forbindelse med COP10 er det vigtigt, at Danmark og den danske delegation prioriterer arbejdet med en ny strategisk plan for bevaring af biodiversiteten på globalt plan. Herunder at det sikres, at denne plan med stor sandsynlighed hurtigt vil føre til en væsentlig nedgang i tabet af biodiversitet, og et stop for tab af biodiversitet globalt set inden 2020.

Dette vil være i god overensstemmelse med EU's seneste udmeldinger og beslutninger, bl.a. fra EU miljøministtermødet den 7.-9. september 2009 i Strömstad, Sverige, hvor det blev konkluderet, at "... *The international community must develop a bold and cross-sectoral vision, set ambitious international action oriented targets for biodiversity and ecosystem services as a cornerstone for sustainable development and for reaching the Millennium Development Goals.*"

Ligeledes har EU for nyligt sat mål for fællesskabets egen biodiversitetsindsats, herunder et mål for 2020. Rådet vedtog den 15. marts 2010 i Bruxelles, Belgien, en vision for 2050: "*Biodiversiteten og økosystemtjenesterne bevares, værdsættes og genoprettes videst muligt for deres iboende værdi, så de kan fremme økonomisk velstand, menneskers velfærd og afbøde katastrofale ændringer som følge af tab af biodiversitet*" og et midtvejsmål i 2020: "*At bringe tabet af biodiversitet og økosystemtjenester til ophør i EU inden 2020 og genoprette dem i videst mulig grad samt øge EU's bidrag til at afbøde biodiversitetstab globalt*"

Målsætningerne om at standse eller bremse tabet i biodiversitet inden 2010 er ikke blevet nået. Derfor er det afgørende vigtigt, at Danmark, EU og det globale samfund nu forstærker indsatsen og tager initiativer og beslutninger der realistisk kan standse tabet og genoprette den globale biologiske mangfoldighed.

Det er af fuldstændig afgørende betydning for mødets succes, at de rige lande til COP 10 tydeligt får vist, at man som et led i løfterne om at styrke den globale biodiversitetsindsats er villig til at levere en øget finansiering til den globale naturbeskyttelse. Dette er også en forudsætning for at kunne motivere erhvervslivet til at gøre det samme. Ydermere er det essentielt, at mulighederne for at udvikle og implementere innovative finansieringsmekanismer fra offentlige og private såvel som "blandede" kilder, som genererer ny og additional finansiering på bæredygtig vis, undersøges nøje og udnyttes til fulde.

92-gruppen mener, at et nyt globalt mål for biodiversitet bør være ambitiøst, herunder mindst i overensstemmelse med EU's 2020-mål eller tilsvarende, og en strategisk plan for biodiversitet bør indeholde en klar ramme med delmål og virkemidler, som gør indfrielse af målene realistiske og sandsynlige inden for en 10-årig horisont.

En opprioritering af denne forhandling vil afspejle, at Danmark har forstået alvoren i det vedvarende tab af biologisk mangfoldighed og tager ansvar globalt. Stærke økosystemer har afgørende betydning for tilpasning til klimaforandringer over alt i verden. Ødelæggelse af økosystemer vil betyde tab af umistelige ressourcer for verdens fattige, og tab af arter og økosystemer forringer mulighederne for at udnytte de genetiske ressourcer i forskning og udvikling. En global strategisk plan for biodiversitet er en hjørnesteen i en global bæredygtig udvikling.

Som nævnt er det afgørende, at der tages beslutninger om de nødvendige mekanismer og politikker, så det sikres, at biodiversitetsmålet denne gang reelt nås, og ikke som med 2010-målet må opgives igen.

En ny protokol om "Access and benefit sharing" skal sikre bæredygtighed

Forhandlingerne om en ny protokol om udbyttedeling og adgang til genetiske ressourcer (ABS) er et centralt emne på dagsordenen til COP10, og det er vigtigt, at en ny protokol skaber klare og retfærdige rammer for området samt har stærke og bindende regler.

I den forbindelse bør Danmark og den danske delegation arbejde på, at aftalen indeholder juridiske bindende forpligtelser om overholdelse af FN's deklARATION om oprindelige folks rettigheder.

Ligeledes bør aftalen sikre, at udnyttelsen af de genetiske ressourcer fremmer bæredygtig udvikling i verdens udviklingslande med specielt fokus på involvering af de fattigste befolkningsgrupper og deres interesser – samt reelt fremmer beskyttelse af biodiversitet og bæredygtig udnyttelse af biodiversitet.

I den forbindelse bør den danske delegation også arbejde for, at en del af udbyttet ved udnyttelse af genetiske ressourcer overføres til biodiversitetsfremmende tiltag.

En ny protokol som fastsætter regler for udbyttedeling ved udnyttelse af genetiske ressourcer under Biodiversitetskonventionen er et vigtigt tiltag. Det er dog afgørende, at arbejdet med at nå til enighed om en protokol på COP 10 ikke overskygger en indsats og et resultat i forbindelse med at nå til enighed om akut handling mod det voldsomme tab af biodiversitet, som foregår i øjeblikket, samt om et nyt ambitiøst og bindende globalt biodiversitetsmål. Hvis den samlede biodiversitet ikke sikres og genoprettes, vil en stor del af verdens genetiske ressourcer, og dermed grundlaget for at skabe et udbytte, også forsvinde.

Styrket indsats for skov og beskyttede områder

Skal den negative udvikling vendes, er det nødvendigt, at nationalstaterne påtager sig ansvar for at sikre den resterende biodiversitet fra ødelæggelse og udslettelse både på land og i havet. Der er behov for nye rammer og incitamentter for bæredygtig brug af naturressourcerne i respekt for natur og menneskers livsvilkår. Stop for yderligere fragmentering og udpining af de tilbageværende økosystemer og tilstrømning af ressourcer til genopretning af større naturområder, samt trædesten og spredningskorridorer mellem disse, er helt centrale elementer i en stærkere implementering.

I den forbindelse spiller Biodiversitetskonventionens arbejdsprogram for beskyttede områder en central rolle, men desværre er arbejdsprogrammet kun i meget ringe grad blevet implementeret. Det er derfor vigtigt, at revisionen af arbejdsprogrammet sikrer, at løfterne om oprettelse af et globalt netværk af beskyttede områder nu vil blive opfyldt.

Finansiering er en vigtig forudsætning for at bevare, forbedre og udbygge de beskyttede områder og indfri målene i arbejdsprogrammet. Derfor mener 92-gruppen, at det er vigtigt, at den danske delegation arbejder for at fastholde og styrke formuleringen om, at *"[alle] parter i overensstemmelse med national lovgivning [skal] udvikle og implementere planer for den [nødvendige] finansiering af netværk af beskyttede områder inden 2012 og støtte individuelle beskyttede områder ud fra realistiske vurderinger om behov, blandt andet gennem betaling for økosystemservices"*, jf. udkast til anbefaling til parterne i *"in-depth review of the implementation of the programme of work on protected areas"* fra Biodiversitetskonventionens teknisk-videnskabelige komite 14. maj 2010.

Danmark bør i den forbindelse arbejde for, at i-landene lever op til deres løfter om hjælpe udviklingslandene med at finansiere arbejdsprogrammets gennemførelse.

Klimakonventionen forhandler i øjeblikket om finansiering til reduktion af udslip af drivhusgasser fra skove i udviklingslande. Eftersom skovødelæggelse er en helt central årsag til, at det globale tab af biodiversitet fortsætter med uforandret hastighed, er det åbenlyst, at en skovmekanisme under Klimakonventionen vil kunne konstrueres således, at den både fremmer indsatsen mod global opvarmning og samtidig nedbringer det globale tab af biodiversitet radikalt. Men der er også en risiko for, at Klimakonventionens skovmekanisme ender med at underminere arbejdet for at beskytte biodiversiteten – f.eks. ved at fremme naturfattige plantager på bekostning af naturlige, intakte skovområder. Derfor bør det sikres, at de to konventioner samarbejder tæt, samt at Klimakonventionens skovmekanisme konstrueres på en måde som sikrer og fremmer biodiversitet.

Den danske delegation bør desuden arbejde for, at Biodiversitetskonventionens parter vedtager, at den globale indsats for at beskytte verdens skove skal styrkes væsentligt med henblik på at vende tilbagegangen for verdens skove senest i 2020. Som et led i dette arbejde er det essentielt, at Biodiversitetskonventionen vedtager at iværksætte en global indsats mod ulovlig tømmerhugst – et område som i mange år har været en dansk mærkesag, men hvor det globale samarbejde i dag er meget mangelfuldt.

Beskyttelsen af den marine biodiversitet bør styrkes

Der er et stort behov for bedre beskyttelse af den marine biodiversitet, både i form af udbygning af systemet af beskyttede marine områder (MPA) og ved fiskeriregulering og mere bæredygtigt fiskeri.

Verdens regeringer har vedtaget, at der skal etableres et repræsentativt netværk af marine beskyttede områder verden over inden 2012, men udpegningen af MPA'er halter bagud. Ifølge World Database on Protected Areas dækkes 12,2 % af planetens terrestriske områder af beskyttede områder – hvorimod kun 5,9 % af territorial farvande, og kun 0,5 % af det internationale farvand (dvs. udenfor territorielt farvand) beskyttes af MPA'er.

Der er derfor et akut behov for at accelerere udpegelsen af repræsentative beskyttede områder på havet, der effektivt kan beskytte den marine biodiversitet. Samtidig er der brug for, at man udarbejder praktiske retningslinjer til udvælgelsen af repræsentative MPA-netværk (f.eks. på grundlag af biogeografiske klassifikationssystemer).

Under CBD'en bør man sørge for, at der især udpeges flere MPA'er i de internationale farvande (det man kalder "high seas", eller "areas beyond national jurisdiction"). Dette kan man bl.a. gøre ved at indskrive dette direkte i teksten - f.eks. "By 2020, at least 15% of land, freshwater and sea

areas, including the areas of particular importance for biodiversity and areas beyond national jurisdiction, have been protected through representative networks ...”

I mange områder – både indenfor og udenfor MPA'er – er ulovligt, urapporteret og ureguleret fiskeri (IUU fiskeri) et stort problem. Derfor bør Danmark også prioritere dette i arbejdet under Biodiversitetskonventionen.

Overfiskeri og destruktive fangstmetoder (inkl. bifangst og udsmid) er ligeledes fortsat et stort problem for den marine biodiversitet, og dette bør adresseres både i det direkte biodiversitetsarbejde, men er også noget der i højere grad skal gennemstrømme/afspejles i den sektorelle regulering. F.eks. bør man arbejde for nationale planer, der skal afbøde virkningerne af destruktive fangstmetoder

Rio+20 – en mulighed for styrket indsats og samarbejde

Som nævnt ovenfor (se ”*Styrket indsats for skov og beskyttede områder*”), er der vigtige årsager til, at samarbejdet mellem Biodiversitetskonventionen og Klimakonventionen skal sikres. Men i øjeblikket er både kommunikationen og samarbejdet desværre ekstremt mangelfuldt, og beslutningerne i den ene konvention kan gå imod arbejdet i den anden konvention. Biodiversitetskonventionens ad hoc ekspertgruppe om biodiversitet og klima var et vigtigt første skridt på vejen mod at sikre, at parterne i de to konventioner arbejder sammen, og det er vigtigt, at der til COP 10 bliver fulgt op på ekspertgruppens anbefalinger. Men det er også meget tydeligt, at der er behov for yderligere initiativer.

Rio+20 mødet i Brasilien i 2012 er en åbenlys og enestående mulighed for at etablere et nyt og forbedret samarbejde mellem de to konventioner, og det er vigtigt, at Biodiversitetskonventionens parter til COP 10 træffer de centrale beslutninger, som skal danne et solidt grundlag for sådanne vedtagelser under Rio+20 mødet. Helt centralt er det at sikre, at Rio+20 bliver mere end en gentagelse af de hensigtserklæringer om synergier, som regeringerne har afgivet så mange gange før. Denne gang er der brug for konkrete initiativer, som fører til reelle beslutninger under konventionerne. I den forbindelse er ideen om at afholde en ekstraordinær partskonference under konventionerne, som et led i Rio+20, et forslag, som bør tages i betragtning.

Rio+20 vil også skabe en vigtig mulighed for at fremme konkrete initiativer, som kan styrke implementeringen af Biodiversitetskonventionen. I den forbindelse er en implementeringsprotokol en interessant ide, og vi vil opfordre til, at den danske delegation nøje undersøger og overvejer de muligheder, det kan indebære.

Biobrændstoffer – en væsentlig trussel

Over de seneste år er der sket en omfattende og i høj grad uovervejede global satsning på biobrændstoffer. Flere regeringer – herunder i EU og Danmark - har introduceret nye subsidier og kvantitative mål for øget anvendelse af f.eks. bioethanol uden at have overblik over konsekvenserne. Produktionen af biobrændstoffer er samtidigt blevet en stor drivkraft bag omfattende naturødelæggelser verden over, og derfor bør biobrændstoffer også være et fokusområde på COP10 og for den danske indsats.

Danmark bør arbejde for, at naturødelæggelser, brud på oprindelige folks rettigheder samt sociale forringelser som følge af produktion af biobrændstoffer forhindres, og at subsidier og målsætninger, som fremmer ikke-bæredygtig produktion, ophører.